

Sammy loop niet zo gebogen

Het fotograferen van bloot was in 1969 geen nieuwtje meer voor me, dat was al in 1962 begonnen en de eerste blote tieten knipte ik in de Anti-Rooktempel van Robby Jasper en Klaas Vlieg. Het begon allemaal op Luilakochtend. In opdracht van het damesweekblad EVA maakte ik met Cor Dokter een fotoreportage over het optreden van TV-artisten die op kosten van de gemeente Amsterdam om vier uur 's morgens een voorstelling gaven in het Bavohuis in Amsterdam-oost. De bedoeling was de jeugd van de straat te lokken om de vernielzucht in te dammen van de luilakvierende jongeren. Na de voorstelling gingen de artisten en Cor Dokter, waarbij ook Robby Jasper zich had aangesloten, naar het vroeg geopende café De Old Inn op het Leidseplein. Jan, de barkeeper, ontving daar jaar in jaar uit alle doorgezakte vogels van Amsterdam en als een treinmachinist stond hij de geweldige koffie-apparatuur te bedienen. Meestal was de plaatselijke penoze ook present en kon men uit de eerste hand alle nachtverhalen horen over verloren gokbedragen, vechtpartijen, enfin, alles wat er in de periferie zo al plaats vond werd daar uitgewisseld. Bij het binnenkomen troffen we aan de bar Vette Lap met een paar gabbers en in plaats van koffie ging Jan over tot het tappen van drank. De stemming was opperbest en weldra kwam Robby in gesprek met Vette Lap. Hij vroeg hem of het mogelijk was om via de penoze aan explosieven te komen. Robby was na de tempelbrand helemaal op de anarchistiese toer. Hij vernam van Vette Lap dat deze een expert was in het vervaardigen van tijdbommen en hem wel wilde helpen.

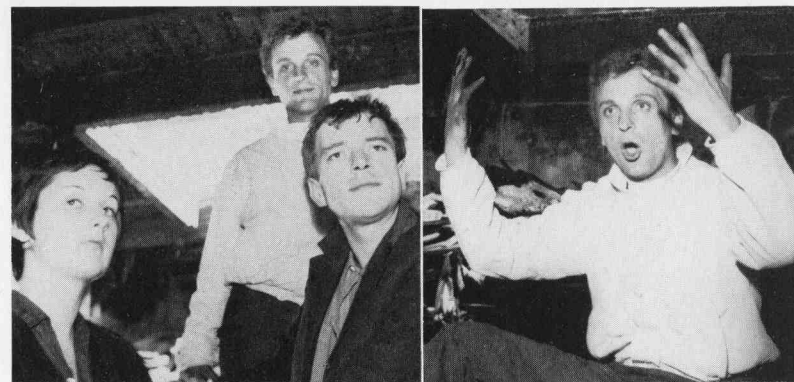
Robby's ogen begonnen te glinsteren en zijn interesse steeg met de minuut. Vette Lap hield hem met allerlei smoesjes aan het lijntje en ik was inmiddels met een rotgang in een taxi gedoken naar een feestwinkel in de jorjaan om wat bommen en rotjes te kopen.

Dat was snel even met Vette Lap afgesproken; een van de grootste tijdverdrijvende bezigheden in de penoze is altijd elkaar dollen en in de maling nemen. Eerst kreeg ik geen bom los van die feestneus, maar nadat ik hem had overtuigd dat de bommen bedoeld waren voor het verjagen van de vogels op mijn landgoed, gaf hij me voor een tientje donderslagen mee. Terug in de Old Inn frommelde ik ongezien voor Robby het pakje in de zak van Vette Lap. Het feest kon nu beginnen. Vette Lap had Robby steeds nieuwsgieriger gemaakt en hem

verteld dat een lege tandpastatube voldoende was om een flinke bom te maken. Uit de toonbankla van Jan kwam een tube tevoorschijn en Vette Lap liet zich in het toilet opsluiten. Niemand mocht zien hoe hij de bom fabriceerde, dat was de voorwaarde waarop hij er een zou maken. Robby, stralend blij dat een lang gekoesterde wens van hem nu eindelijk in vervulling zou gaan, wachtte gelaten af en nam nog een pilsje. Met spanning verbeidde hij de komende gebeurtenissen. Vette Lap prutste ondertussen in het toilet een bommetje in de lege tube. Toen de lont uit de schroefdop stak liet hij van uit de verte de bom aan Robby zien. Hij stak hem aan en rende plotseling luid schreeuwend het toilet uit, liet zich dekking zoekend languit op de grond vallen en alle gasten in de bar volgden zijn voorbeeld. Alleen Robby bleef stoned zitten, verbaasd kijkend in de richting van de wc waar het sissen van de brandende lont hoorbaar was. Een daverende dreun weerklonk en juichend van vreugde maakte Robby een rondedans door de kroeg. Nadat iedereen weer was gaan zitten, rende Robby naar het toilet om de ravage en de resten van de bom te onderzoeken. Even later kwam hij, diep teleurgesteld, er weer uit tevoorschijn, met de restanten van een gewone bom die bij Oud- en Nieuw wordt gebruikt. De stemming in de zaak echter was opperbest en door een paar pilsjes werd Robby's teleurstelling al gauw weer weggespoeld. Het werd een uitgelaten feest en als klapstuk van de ochtend kwam niemand minder dan Ramses binnen in gezelschap van Daniëlle. Robby zag direct het door God gegeven perspectief. Ramses en Robby hadden elkaar nog nooit persoonlijk ontmoet, maar waren wederzijds geïnteresseerd in elkaars activiteiten. Het was een paar weken na de brand in de Anti-Rook-Tempel, Robby had weer volop de aandacht getrokken via de kranten en Ramses wilde nu ook eens een bezoek aan de tempel brengen.

Robby verbond daar de voorwaarde aan dat hij Ramses en Daniëlle in de echt wilde verbinden en wel meteen. Met z'n allen togen we

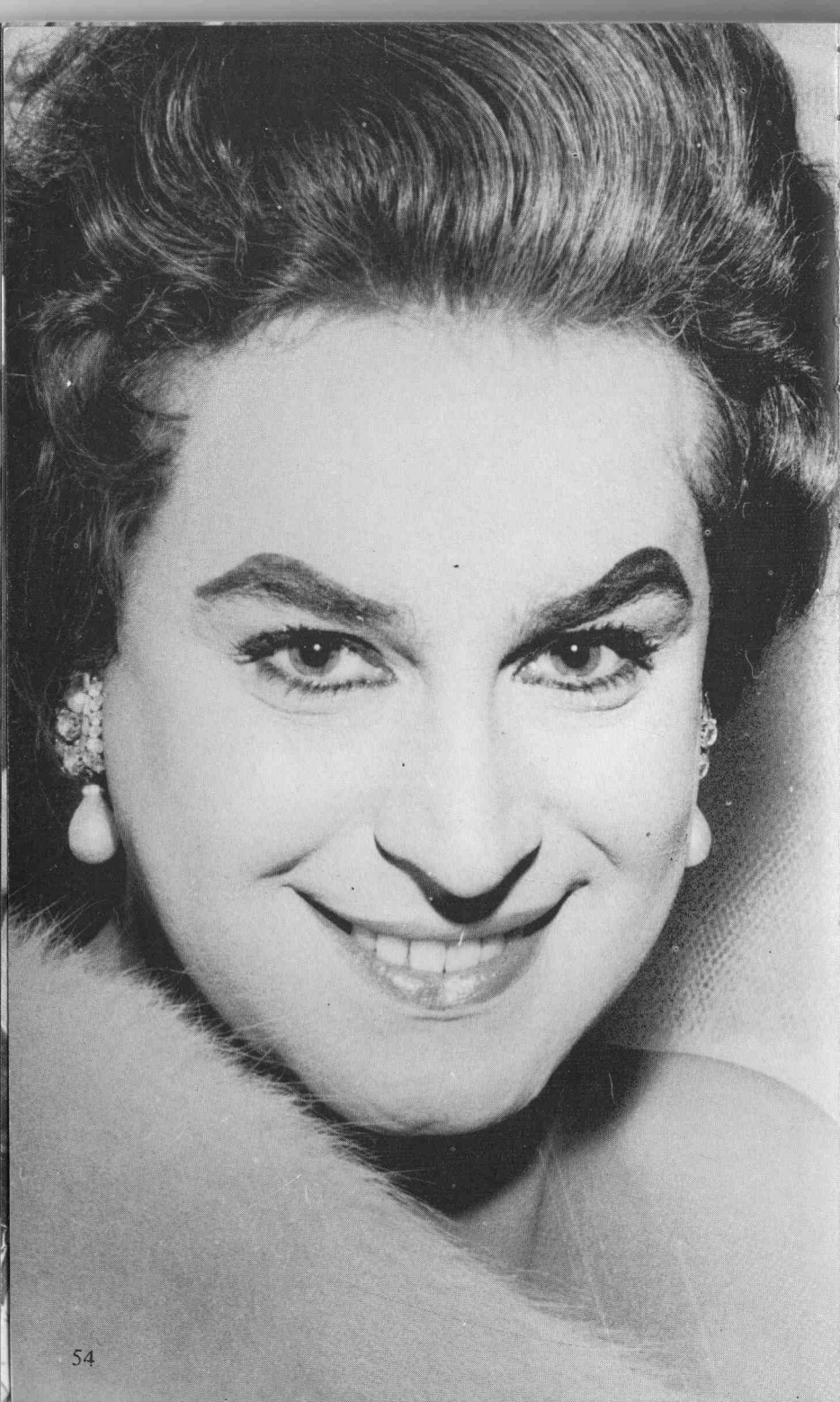
naar het door de brand geblakerde heiligdom in de Lange Leidse-
dwaarsstraat nummer 31. Het was stralend weer en het licht van de tin-
telende voorjaarszon drong al door de lichte lentenevel waarin het
Leidseplein zich nog maagdelijk hulde. Het was een vreemde optocht,
zo vroeg in de morgen. Vette Lap in een gigantiese broek; een keurig
geklede Cor Dokter; een dikke fotograaf met toestellen om zijn nek;
een verzopen Ramses met Danielle; en nog vele anderen. Na de
brand was de deur dichtgetimmerd en kon alleen van binnen uit wor-
den geopend, dus Robby beklom de tempel via een schouderdje van
Vette Lap en verdween over het dak naar de achterkant waar hij zich
door een opengebrand dakraam naar beneden kon laten zakken. Hij
maakte de voordeur open en we betraden het heiligdom van opper-
priester Robert Jasper Grootveld. De tempel bood een fantastiese
aانبlick, de zwartgeblakerde houtdelen waren met zwammen bedekt
en het licht dat door het dakraam naar binnen viel gaf diepte aan het
geheel. Ik wilde een paar foto's maken van Ramses en Danielle, maar
dat viel niet in goede aarde. Ramses dook in zijn jas zodat zijn hoofd
onzichtbaar werd en wilde niet gekiekt worden. Ik deed de camera
weer in de tas en wachtte af wat er verder zou gebeuren. Robby
schoffeerde Ramses en schold hem uit voor hypocriete artiest.
Dat was teveel voor Ramses, woedend kwam hij onder zijn jas van-
daan en brulde mij toe: „Klootzak, ik zal je wel eens even choqueren,
dikke burgerlijke patser.” Snel begon hij zich te ontkleden, Robby en
Danielle volgden zonder woorden zijn voorbeeld. Ramses gebod me
foto's te maken en vliegensvlug maakte ik een serie zwart/wit en een
serie kleurenfoto's van deze act. In het bijzijn van alle meegekomen
getuigen verklaarde hij plechtig dat wat hem betrof de foto's gepubli-
ceerd mochten worden.

Daarna begon hij met van alles naar me te smijten, stukken hout, lege blikjes, ik smeerde hem en Vette Lap hield hem tegen, hij wilde me over het Leidseplein achtervolgen in zijn blote reet. Ik was doodmoe en ging naar huis om te slapen. Om twee uur in de middag kwam Robby langs en vergastte me op het vervolg van de gebeurtenissen.

„Je had mee moeten gaan, Appie, wat jammer dat je geen foto's hebt gemaakt van alles wat ik na het gebeuren in de tempel met Ramses heb beleefd. We gingen nadat jij weg was, naar het huis van Ramses. We voelden ons vies en gingen met z'n drieën onder de douche, heerlijk was dat. Daarna gingen we drijfnat op bed liggen. Ik heb uit de keuken een zak meel gehaald en over Danielle en Ramses uitgestrooid, spierwit waren ze. Ramses wilde Danielle neuken en lag bovenop haar. Het kutje van Danielle was veel te klein voor die grote tamp van Ramses en het ging erg moeilijk, Ramses kon hem er niet in krijgen. Ik heb de hele zaak voorzichtig in elkaar gepast en het kutje van Danielle opengehouden. Toen die stampert er eenmaal in zat, ging het wel. Het was erg aandoenlijk want Danielle had veel pijn in het begin. Toen ze klaar waren, wilde ik haar ook effe neuken, maar daar wilde ze niks van weten. Begrijp jij dat nou, van zo'n chick. Overall voor in en als ik wil neuken mag het niet!”

Danielle was geen onbekende voor me, enige weken tevoor had ik haar leren kennen op een feest in Wageningen. Het Nationaal Christelijk Weekblad De Spiegel wilde in een serie artikelen de jeugd en

haar problemen belichten. Adri de Waard kreeg opdracht zijn aandeel in de serie in Amsterdam te maken. Zo kwam hij bij mij terecht voor een kennismaking met hip Amsterdam. Hij zou een hele week aan het onderzoek besteden. Voor de eerste avond planden we een bezoek aan Madame Arthur en daarna de Phonobar. Bij Madame Arthur zag ik het al mis gaan, helemaal ondersteboven was hij van die knappe travestieten. De Phonobar inspireerde hem, na een bezoek van een half uur, tot de volgende ontboezemingen in de Spiegel van 15 september 1962: „Ik beef. Ik beef, als ik me weer terug denk in de geraffineerd ingerichte bars en schameltrieste zolderkamers. Beiden bevolkt met dezelfde, lachende, melancholieke, verbeterde, holle gezichten. Gezichten met vragen zonder antwoord en gezichten die rauw vlees zochten. Uit die gezichten komen waanzinnige klanken: „Ik zie allemaal vierkantjes. Piet Klee schilderijen. Wat zijn die wolken heerlijk zacht aan je blote voeten. Ik zweef, ja ik zweef, heerlijk in de ruimte, zonder H-bommen en zonder mensen die in het prikkeldraad doodbloeden. Ik leef!!!”

Zijn dit de doodsrochels van uitgeteerde deliriumlijders? Van imbeciele spiritusdrinkers? Nee. Veel erger. Van jongens en meisjes met een middelbare schoolopleiding. Gezonde pubers die tot de jeugd van september 1962 behoren. Gezond? Nu nog, hoewel niet allemaal meer. Volg mijn vinger: die jongen met dat donkerblonde brush-haar krijgt bloedkanker; het meisje aan de bar nieraandoeningen; die knaap op de hoek van zijn bed geeft gal op en hij daar, op de rand van die kist, moet een heel vaatje zout op zijn ei want hij heeft prakties geen smaak meer. Waarom? Omdat ze allemaal snuiven. Alles wat er maar te snuiven valt. Of te slikken. Als het je maar een kick geeft, een lucide gevoel, een klaarheid van geest die alles om je heen doet vergeten en alle taboe's doet wegvallen. Ja, vooral het laatste. Hangend over gaasjes en boven bruinglazen halsjes zuigen zij zich vol met ether-, benzine-, trichloor-, thalmine-, en xyloldampen en trachten aldus uit hun doolhof van psychiese conflicten te vluchten om hun - tijdelijk - heil te zoeken in het paradijs (?) van de „Kicks”. In de wereld van de roezen. Een zeer aanvechtbare droomwereld, want niettegenstaande bepaalde krantenverslagen anders willen doen geloven, heeft bv. geen enkele mariuanaroker ons bevestigd dat dit verdovend, of zo men wil opwekkend, middel hem tot betere prestaties aanzet. Niet één van de door ons ondervraagde kunstschilders, beeldhouwers, dichterschrijvers of musici is tijdens een kick tot een lumineus idee geïnspireerd. Wél zeiden vrienden-kenners dat hun vermogens in een à twee jaar hard achteruit waren gegaan en dat hun scheppingen minder boeiend waren geworden. Nee, het is niet de albasten fles van de dief van Bagdad, waaruit na het ontkurken een geest tevoorschijn komt die servueel alle wensen vervult. Het zijn potten met wormen die aan cellen knagen en onstuitbaar lichamen wegvreten tot er grafrijpe wrakken overblijven, gevoelloze leefsels van nog geen dertig jaar oud. Ellendiger dan het portret van Dorian Gray. Dan de slachtoffers van Hiroshima.”

Tot zover Adri de Waard in de Spiegel. De hoofdredactie besloot echter, voordat men tot publicatie zou overgaan, de tekst voor te leggen aan coryfeeën terzake de middelen. Deze slimme zet kwam voort uit de oprecht Christelijke zakelijke instinkt, teneinde later te kunnen claimen dat de tekst was besproken met insiders uit het middenmilieu. Uitgenodigd werden: Simon Vinkenoog, Bastiaan Vaandrager, Johnny de Selfkicker, Robert Jasper Grootveld, Joop Dielemans, Fred Wessels en iedereen was vrij om zo veel mogelijk aanhang mee te nemen naar de villa van Adri de Waard in Wageningen-Hoog. Ik zorgde voor een heel orkest en alhoewel ik Adri de gang van zaken had afgeraden, waren ze niet van hun voornemen af te brengen. Ik adviseerde Robert Jasper er niet heen te gaan, maar dat begreep hij verkeerd en de dag vóór de happening kwam hij bij me thuis om een verklaring te vragen waarom hij niet gewenst was op de Wageningse happening. Het liep op een fikse ruzie uit en Robby wilde niet weg, ik moest hem eruit dreunen. „Anderendaags zag ik hem terug in Wageningen met een opgezwollen wang. Bij aankomst aldaar waren de discussies reeds in volle gang. Op een tafel lag een stapel drukproeven van het artikel. Het werd door Simon en Bastiaan fel aangevallen. Men beloofde enige passages te laten vallen, zoals: „Het is opvallend dat onder de ethersnuivers in Amsterdam een groot percentage bestaat uit buitengewoon aardige, hoogst intelligente Jodenjongens.” en „Die krijgen ook geld uit het Fonds.”

Verder stelde de hele happening niet anders voor dan dat de redactie van de Spiegel nu eens het wilde-beestenspul uit Amsterdam wilde tonen aan haar relaties. Adri zelf gaf plotseling allerlei goocheltrucs ten best, er werden kratten bier aangesleept, de Jazzband installeerde zich, stickies werden gerold want men had iedereen permissie gegeven te doen en te laten wat men wilde (aardige truc om iedere opponent af te laten glijden in de onmacht van een roes). Onder de waakzame blikken van een dominee deelde men pillen uit voor de pep en gingen de joints van mond tot mond.

Het feest was begonnen. Robby, high wordend, trachtte zijn gram te halen voor de dreunen die hij van me had gekregen. Luidkeels begon hij met z'n opgezwollen gezicht te bulderen: „Vuile vette dikke foto-graaaaaf, vette luuuuuul. . .” Hij hield niet op en telkens als hij me zag begon-ie opnieuw. Simon rookte zich high met Danielle en Marguerite. In nog geen uur tijd was het huis van Adri, uitloper van het Christelijk Bolwerk, Het Nationale Weekblad De Spiegel, omgetoverd in een Sodom en Gomorra. De Jazzmusici konden zich helemaal uitleven en slikkend en rokend produceerden ze onafgebroken free jazz. De drank deed inmiddels de andere gasten van Adri, huisvrienden uit het intellectuele- en middenstandsmilieu, meeswingen. Joop Dielemans danste met de vrouw van een gevangenisarts en vroeg haar of ze even geneukt wilde worden, maar dat vond ze niet goed. Fred Wessels snoof zich bewusteloos aan ether en lag buiten in de warme

avondlucht onder de struiken zijn roes uit te snurken. Een diamantair nodigde me uit om even een konijn te gaan schieten nu het donker was. In zijn wagen reden we door de bossen, maar konijnen lieten zich niet verschalken. Onder het rijden vertelde hij me dat hij min of meer teleurgesteld was in de Amsterdamse coryfeeën van het hippe leven. Hij vond het maar een flauwe bedoening, in Indië had hij wel andere dingen meegemaakt. Een keer kwam hij 's avonds thuis van een party en zag licht branden door het badkamerraam. Het personeel was die avond vrij en er kon niemand in huis zijn, dit duidde dus op inbrekers. „Met getrokken revolver ging ik naar boven, sluipend op de trap hoorde ik plonzen in de badkamer, er zat kennelijk iemand in bad. Het was in de tijd van de politionele acties, dus ik nam geen enkel risico. Ik trapte de deur open en schoot die plopper die in mijn bad zat zonder pardon in zijn raap. Daar draai ik mijn hand niet voor om. Het enige sinistere was dat de kogel, dwars door die bruine heen, het emaille van de badkuip raakte en met kleine, knisperende knalletjes bleef het emaille steeds maar van de kuip af springen en vermengde zich met het snel rood wordende badwater van de leeglopende plopper.”

Terugkerend naar de villa van Adri besloot onze vriend eventjes alle

TL-buizen van de straatverlichting naar Jezus te schieten. Ik nam er ook een paar voor mijn rekening met de zware getelevisierde luchtbuks.

Na middernacht meldden zich twee Rijkspolitie-ambtenaren aan de deur van Adri. De burens hadden geklaagd, want de herrie was mijlen in de omtrek van het anders zo rustige Wageningen Hoog te horen. Ze werden afgepoeierd met de mededeling dat er toestemming was gegeven door de officier van justitie. De een zei tegen de ander: „Het lijkt wel een ziekenhuis hier, het stinkt hier naar ether.” Iemand vertelde hen dat er ziekenhuisje werd gespeeld en hoofdschuddend vertrokken de heren. De buurman, een professor, ging midden in de nacht maar wandelen met zijn hele familie en marcheerde met vrouw en kinderen voorbij in een verbeterde protestoptocht.

Danielle en Marguerite sloten zich met Simon op in het privéslaapvertrek van de gastheer, gooiden de sleutel weg en niemand kon er meer in. Via het raam aan de tuinkant ondernamen Danielle en Marguerite strooptochten naar de voorraadkelder van Adri. Alles dat direct eetbaar was verdween in de slaapkamer, wat niet voor directe consumptie geschikt was werd stukgegooid op de keldervloer, die op het laatst dreef. In het feestgedruis had niemand erg in het lawaai uit

de kelder. Inmiddels stortte ook de jazzmusicus Henk van Es in elkaar en lag met de saxofoon tussen zijn benen op een bank te ronken. Onno Nol sliep in een doucheceel, versuft van de pervetine en Robby hief nog steeds nieuwe Indianenkreten aan. De zwijgende muziek wekte Simon's nieuwsgierigheid en hij kwam het strijdtoneel eens bezichtigen. Ook hij begon te jellen: foto's maken, foto's maken, alles moet op de foto, wat hier gebeurd is een schandaal. Ik heb hem maar gefotografeerd, samen met Danielle, pupillen als pijlloos diepe zwarte tunnels van de stuff, mondje slap, het heeft hem zeer verdrotten. Zo werd het zes uur in de ochtend en het feest eindigde stuiptrekkend. Het geluid van de vogels in de bossen van Wageningen won het weer van de nog namurmelende gramfoon in Adri's villa. De meeste gasten waren al vertrokken. Adri sliep op een matje in de voorkamer, want zijn slaapkamer was nog steeds bezet door de Vinkenooegse stoottroepen. Ik besloot ook weg te gaan en kreeg een lift naar het station Ede en ging met de trein naar huis. Op het station rukte ik een loszittende closetrolhouder uit het toilet en nog steeds siert dit ding mijn toilet als stille herinnering aan de Christelijke happening te Wageningen.

Een paar weken later planden we een heksensabbat. Joop Dielemans

wist in de omgeving van Waalwijk een eiland, omgeven met bronwater. Robby, Joop en ik gingen op onderzoek. Inderdaad was het eiland uitermate geschikt voor een heksensabbat. Het was vrij groot, flinke hoge bomen en dicht struikgewas boden voldoende beschutting voor een seksuele happening. Het eiland was omgeven door een breed, maar doorwaadbaar water, dat uit een bron kwam en glashelder was. Joop en ik ontkleedden ons vlug en met de kleren boven ons hoofd liepen we naar het eiland. Het water kwam op sommige plekken tot borsthoogte en was ijskoud. Robby stond aan de kant te talmen. We begrepen eerst niet waarom hij stond te treuzelen, maar een eindje verderop was een groep welpen van de padvinderij gearriveerd met hun akela en Robby, die zich wat schaamte betreft beslist vrij voelt, kleedde zich toch maar niet uit. Hij liep een eind verder waar de akela en haar welpen hem niet meer konden zien. Nadat hij zijn spijkerbroek had uitgedaan volgden er allerlei feminine kledingstukken: een sjarretelletje, een step-innetje, zijden kousen en een damesslipje, een ware striptease. Hij knoopte alles in zijn overhemd en waadde naar ons toe. Op het eiland waren allemaal diepe kuilen gegraven en we bestempelden deze als heksenkringen. Op de bomen kalkten we allerlei magiese tekens en tijdens een zonnebad organiseerden we in ge-

dachten de heksensabbat. Twaalf meisjes waren er voor nodig een geit en een potente jongeling om al die meiden een beurt te geven. Een heks moest ook mee en daar kozen we Tanje v.d. Geest voor uit. De halfverlamde Tanje moest wel met een opblaasmatras over het water vervoerd worden, maar dat was te regelen. Onderweg moesten er 31 katten worden gevangen, die we met een heleboel eten dan op het eiland zouden achterlaten. In onze fantasie klopte alles, jammer dat het feest nooit is doorgegaan.

Wel werd er een bijna soortgelijke happening gehouden in België, ter ere van een expositie van Hugo Claus. Hugo maakte in zijn vrije tijd abstracte schilderijen. De opening zou worden verricht door Simon Vinkenoog, Louis Paul Boon en Johnny de Selfkicker. Bart Hugues vroeg me of ik een busje wilde huren, hij betaalde, dan konden we met een man of twaalf tegelijk naar Dendermonde waar het gebeuren zou plaatsvinden. Ik stelde de voorwaarde dat alleen ik het stuur zou bedienen. Zo vertrokken we met een afgeladen gehuurde Volkswagenbus naar Dendermonde, even voorbij Antwerpen, veertien man in de bus gepropt, waaronder ook Danielle. Zonder moeilijkheden bereikten we het kleine plaatsje en vonden snel het café waar reeds tientallen auto's geparkeerd stonden. Een lokaliteit die deed denken aan

de deel van een grote boerderij zat afgestampt met mensen. Achter in de zaal stond de Belgiese TV met grote filmcamera's en de hitte van de lampen maakte het verblijf in die ruimte bijna onmogelijk.

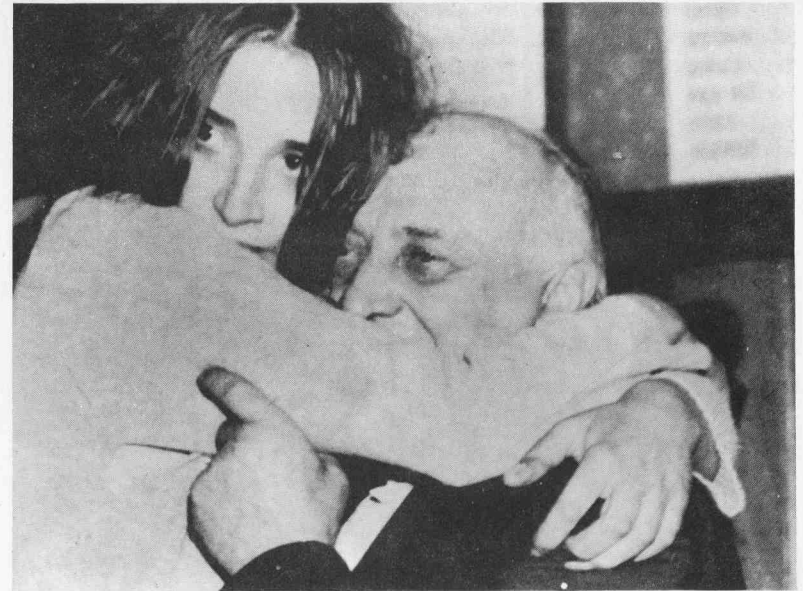
Louis Paul Boon opende de expositie, gevolgd door een stuntelig stotterende Vinkenoog die onder druk van zó veel belangstelling stamelend uit eigen proza voordroeg.

Johnny van Doorn werd na het gemurmel van Vinkenoog op de tafel geholpen door Robby Jasper en Fred Wessels.

In een vormvast reverloos jasje stond hij daar en wild om zich heen kijkend liet hij een zachte stroom woorden in snelle opeenvolging, goed articulerend, uit zijn mond vloeien. Plotseling, als door opgeroepen geesten bezworen, raakte hij in trance en een walgelijk aandoende explosie van geluiden werd de ruimte ingestoten. De nette brave burgers uit België zaten verbijsterd en geschokt te luisteren. Alsof de hel was geopend produceerde Johnny een stroom van onmenselijke geluiden waarvan je het bestaan niet voor mogelijk houdt. Soms ging het over in een reutelend stotteren, waarbij zijn hele lichaam verkrampte. Waar hij de lucht vandaan haalde om dit geweld de zaal in te slingeren was voor mij een raadsel. Na een kwartier raakte hij uitgeput en ondersteund door Robby lag hij op zijn knieën, de handen

om de tafelrand geklemd, met schuim om de mond rochelde hij voorovergebogen verder, als in een doodstuip, nu en dan weer luid oplevend. Ik verwachtte ieder moment dat met de stroom geluiden een aantal darmen zouden meekomen, zo intens was de overgave. Plotse-ling, met een duidelijke klap, sloegen zijn kaken op elkaar en hij werd ondersteund afgevoerd. Zwetend en hortend ademend werd hij neergelegd en alleen de snorrende camera's waren hoorbaar in de opgepropte ruimte. De indruk die hij achter liet was alsof een mens in een vreselijke doodstrijd was gestorven. Er klonk geen applaus, de meeste van de verbijsterde Belgiese gasten verdwenen en het feest dat nog niet was begonnen was eigenlijk al afgelopen. Wij gingen ook naar buiten om wat adem te halen. Danielle liep snel weg en stak de weg over, gevolgd door Rob Onnes. In de verte hoorden we plonzen en we liepen er snel heen. Danielle stond in een ondiepe sloot, onder de bagger, aan de kant stond Rob Onnes. Danielle had zich voor de ogen van Rob willen verdrinken. Jammer voor haar was de sloot veel te ondiep en tot haar positieven gekomen door de koude baggerdouche stond ze nu aan de kant te bibberen als een juffershondje. We namen haar mee terug naar de expositieruimte waar ze zich kon wassen en haar kleren werden gewassen en te drogen gelegd. Ze kreeg een jurk te leen van de bazin. Casper, een alleslicker en spui-ter, wilde even weg uit de benarde omgeving en samen gingen we in de auto naar de dorpskern van Dendermonde. We kwamen langs een apotheek en Casper vroeg me even te stoppen, hij wilde proberen wat pepillen los te krijgen. Hij belde aan en na enige tijd werd een luikje in de deur opengeklapt en er verscheen een oudere man in de deuropening. Casper liet zich vallen en vertrok zijn gezicht in allerlei grimassen,

voorwendend dat hij een acute aanval had en morfine moest hebben. De apotheker liet zich niet verlakken en sloeg zonder een woord te zeggen het luik met een luide klap dicht. Casper liep strompelend naar de auto terug en verwenste de man met alle ziektes die er bestaan.

Zie je nou wel, zei hij tegen me, wanneer je op sterven ligt, dan laten die rotzakken je zo afpijgeren. We reden naar het kerkplein, een immens groot plein, ingesloten door een rij huizen aan de ene en een enorme kathedraal aan de andere kant. We lieten ons in een paar heerlijk luie stoelen van een caféterras zakken en genoten van de zachte avond. Er hing een middeleeuwse sfeer op het plein. We dronken een paar pilsjes en hoorden zachte tingelende geluiden uit de toren komen zonder herkenbare melodie. De hoge tonen van het carillon tingelden zo'n beetje en het klonk heel plezierig in het donker van de zwoele avond. We vroegen aan de baas van het café wie er nu in de toren aan het spelen was. „De ratten, meneerke”, was het antwoord. „De ratten spelen de hele nacht op het carillon, dat gaat al jaren zo. Ze spelen in de touwen van het klokkenspel en zijn op jacht naar vogels.” Casper en ik keken elkaar aan, het leek of we droomden. Eerst die ellendige klanken van Johnny de Selfkicker en nu een carillon door ratten bespeeld. Na een tijdje de rattenrapsodie te hebben aangehoord keerden we terug naar de expositie. Daar was het feest ten einde en de bus werd volgeladen. In Antwerpen parkeerden we op het Grote Marktplein. De hele groep barstte van de honger en met tien man tegelijk bestelden ze patat-frite in een van de kramen. Bij het overhandigen van de laatste zak patat nam de hele groep zonder betalen de benen. Een paar anderen gingen een broodjeszaak in

en kwamen terug met een worst van een halve meter lang en een decimeter dik. Ze hadden hem uit de etalage gejat. Daarna gingen we naar het zeeliedenkwartier en bezetten een kroeg waarin een oud harmonium stond, zo'n ding waarin een saxofoon was ingebouwd en een harmonika. Als je in de gleuf geld wierp, ging dat ding een kwartier spelen. Drie oude mannetjes zaten er zich in een hoek te bezatten, een van hen lag tegen de barleuning te snurken en heeft niets van ons gemerkt.

Danielle deed haar jurk uit en danste met de andere oude mannetjes een tango. De lesbische waardin deed ook direct mee en op de maten van het mechaniese orkest hadden we reuze schik. Ik maakte van alles foto's. Daarna reden we vroeg in de ochtend terug naar Amsterdam. Bij Bart Hugès op zijn grachtenkamer probeerden we de rest

van de gejatte worst te slachten maar het was te veel. Om beurten kropen we in bad en de rest viel in slaap. Ik bracht de bus terug naar de verhuurder. Maanden later, op 2 februari 1963, vond wederom een happening plaats in Dendermonde, maar ik was niet van de partij. Het betrof hier de opening van een expositie van Fred Wessels. Weken tevoren had men al de Maribom van Fred gelanceerd en het Marihu-spel, uitgevonden tijdens een brainstorm ten huize van Bart Hugès. Men probeerde door list de politie te misleiden en bracht het Marihoe-Mariwat- en waarom-spel ten tonele. In Dendermonde zou het spel voor de Belgen worden gedemonstreerd. Voor de publiciteit besloten Robby en Fred de politie van hun komst te verwittigen. Aan de grens werd het hele gezelschap al opgewacht en iedereen werd gefouilleerd. De middelen werden in beslag genomen en in de arrestatielokalen van de douane wachtte men de komst af van de uit Brussel geroepen experts, die moesten bewijzen dat de opiumwvet was overtreden. Het duurde enige uren en toen de heren hun bevindingen mededeelden bleek dat de in beslag genomen spullen bestonden uit kattebrood, tijm en mirre. Iedereen werd vrijgelaten en de happening in

Dendermonde kon doorgaan. Dinsdag 5 februari verscheen het Vrije Volk met voorpaginanieuws: „Geheimzinnige stof MARIHU van anti-rookprofeet is kattebrood.”

Menigmaal bracht Robby Jasper een bezoek aan het hoofdbureau van politie en sprak met adjudant Houweling over de middelen. Robby ging er heen als een Indiaan geverfd en vlak voor hij wegging vroeg hij permissie gebruik te mogen maken van het hoofdstedelijk politietoilet. Daar rookte Robby een ferme stick en voor het vertrek zwaaide hij dan de adjudant even gedag in kamer 120. Dit waren allemaal onderdelen van het Mariette-spelletje. De happening in Dendermonde deed het Belgiese blad Kwik besluiten tot een vier pagina's tellende reportage, waarin alle gebeurtenissen door elkaar werden gesmeten en geheel ten onrechte werd Ramses betrokken in de gebeurtenissen te Dendermonde. Willem Stuyvenberg voegde de foto's van de happening in de rooktempel op luilakmorgen toe aan het artikel en de kop van het relaas vermeldde: „De leuke artiestjes van Dendermonde.” Op de cover prijkte Ramses met Robby en Danielle, poedelnackt en paginagroot. Het blad vloog weg uit de kiosken. Ramses werd door tientallen vrienden telefonies attent gemaakt op de publi-

catie. Later vertelde hij me bij een groot glas bier in Scheltema: „Ik ging me uiteindelijk op de hoogte stellen van wat er nu in die krant stond. Bij American vroeg ik de portier om een exemplaar, maar hij was al drie keer uitverkocht die ochtend. Ik liep de grote zaal in en tot mijn verbazing zag ik tientallen mensen geanimeerd de Kwik lezen, mijn eigen naaktfoto op de cover grijsde me van alle kanten tegemoet”.

Ramses is nooit boos gebleven over deze toestand. Ik vroeg hem of hij om die foto's ontslagen was bij de Nederlandse Comedie? „Nee hoor, wie dat verhaal verzonnen heeft weet ik niet. Integendeel, ze hebben het bij de Nederlandse Comedie leuk opgevangen voor me. Natuurlijk kwamen er allerlei telefoontjes binnen, doch die werden door directeur Guus Oster allemaal ontzenuwd. De reden van mijn ontslag is eigenlijk een leuk verhaal. We waren met de Nederlandse Comedie in Deventer en tijdens de pauze gebruikten we de koffie in een café tegenover het theater. Daar stond een grote piano en we maakten het gezellig. Die kroegbaas had ook een grote aap in de zaak en daar ben ik mee gaan stoeien. Dat beest werd steeds maar wilder en ik kon hem niet meer de baas. Hij trok al mijn Bühnekleren aan flarden en na de pauze ben ik zo het toneel opgekomen. Ik had allang geen zin meer in de Nederlandse Comedie en kreeg toen mijn ontslag. Het spijt me niks want daardoor was ik wel gedwongen de weg in te gaan die ik al jaren ambieerde. Aan die aap heb ik dus het Shaffy Chantant overgehouden.”